

Βρυξέλλες, 3 Ιουλίου 2026
(OR. en)

11123/26

ECOFIN 913
UEM 317
SOC 442
EMPL 244
COMPET 857
ENV 833
EDUC 299
ENER 455
JAI 893
GENDER 130
JEUN 173
SAN 531
EIB
ECB

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με την οικονομική, κοινωνική, διαρθρωτική και δημοσιονομική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης της Κροατίας

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το ανωτέρω σχέδιο σύστασης του Συμβουλίου, όπως αναθεωρήθηκε και συμφωνήθηκε από διάφορες επιτροπές του Συμβουλίου και οριστικοποιήθηκε από την Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή, με βάση την πρόταση της Επιτροπής COM(2026) 211 final.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την οικονομική, κοινωνική, διαρθρωτική και δημοσιονομική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης της Κροατίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου¹, και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 ορίζει τους στόχους του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης, το οποίο αποσκοπεί στην προώθηση υγιών και βιώσιμων δημόσιων οικονομικών, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και ανθεκτικότητας μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, καθώς και στην πρόληψη των υπερβολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Ο κανονισμός ορίζει ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή ασκούν πολυμερή εποπτεία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου σύμφωνα με τους στόχους και τις απαιτήσεις που ορίζονται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ). Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο περιλαμβάνει, συγκεκριμένα, τη διατύπωση και την εποπτεία της εφαρμογής των ειδικών ανά χώρα συστάσεων.
- (2) Στις 25 Νοεμβρίου 2025 η Επιτροπή εξέδωσε γνώμη σχετικά με το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος 2026 της Κροατίας. Την ίδια ημερομηνία, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2026, στην οποία η Κροατία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ, σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2026, όπου αναλύεται η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ² στις 21 Απριλίου 2026, και την κοινή έκθεση για την απασχόληση, καθώς και τη σύσταση σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο, στις 9 Μαρτίου 2026.
- (3) Στις 29 Ιανουαρίου 2025 η Επιτροπή δημοσίευσε την Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας, ένα στρατηγικό πλαίσιο που αποσκοπεί στην ενίσχυση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας της Ένωσης κατά την επόμενη πενταετία. Από τη δημοσίευσή της, η Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας τροφοδοτεί τις εργασίες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, διασφαλίζοντας ότι οι οικονομικές πολιτικές των κρατών μελών συνάδουν με τους στρατηγικούς στόχους της ΕΕ, ώστε να διαμορφώνεται μια ενοποιημένη προσέγγιση όσον αφορά την οικονομική διακυβέρνηση που να προωθεί τη βιώσιμη ανάπτυξη, την καινοτομία και την ανθεκτικότητα σε ολόκληρη την Ένωση.

² EE C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) Το 2026 το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών εξακολουθεί να εξελίσσεται παράλληλα με το τελικό στάδιο της εφαρμογής του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (στο εξής: ΜΑΑ)³. Τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (στο εξής: ΣΑΑ), σε συνδυασμό με τη χρηματοδότηση από την πολιτική συνοχής, έχουν συμβάλει καθοριστικά στην υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια αυτά όφειλαν να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά το σύνολο ή σημαντικό υποσύνολο των προκλήσεων που προσδιορίζονταν στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν κατά τους τελευταίους κύκλους, ενώ και τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής όφειλαν να λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Καθώς ο ΜΑΑ πλησιάζει στο τέλος του κύκλου ζωής του, παραμένει σημαντικό να διατηρηθούν και να αξιοποιηθούν ως βάση οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που υποστηρίζονται και υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΜΑΑ, ιδίως εκείνες που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις.
- (5) Στις 3 Ιουνίου 2026 η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2026 για την Κροατία. Αξιολόγησε την πρόοδο της Κροατίας όσον αφορά την εφαρμογή των ειδικών για τη χώρα συστάσεων για το 2025 και προέβη σε απολογισμό της υλοποίησης του ΣΑΑ από την Κροατία. Με βάση την ανάλυση αυτή, στην έκθεση χώρας προσδιορίζονται οι πλέον πιεστικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Κροατία. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Κροατίας όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

³ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Στις 21 Ιανουαρίου 2025 το Συμβούλιο, βάσει αξιολόγησης και σύστασης της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Κροατίας⁴. Το σχέδιο καλύπτει την περίοδο από το 2025 έως το 2028 και προβλέπει δημοσιονομική προσαρμογή σε χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών. Το Συμβούλιο συνέστησε τους ακόλουθους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών: 6,4 % το 2025, 4,9 % το 2026, 4,1 % το 2027 και 3,7 % το 2028, που αντιστοιχούν στους μέγιστους σωρευτικούς ρυθμούς αύξησης που υπολογίστηκαν με βάση το 2023 ως έτος αναφοράς, ήτοι 26,2 % το 2025, 32,3 % το 2026, 37,8 % το 2027 και 42,9 % το 2028.
- (7) Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και οι επιπτώσεις του αποτελούν πρόκληση για την ίδια την ύπαρξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη να ζητήσουν την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης με συντονισμένο τρόπο για να στηρίξουν τις προσπάθειες της ΕΕ να επιτύχει ταχεία και σημαντική αύξηση των αμυντικών δαπανών⁵, και η πρόταση αυτή έγινε δεκτή με ικανοποίηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 6ης Μαρτίου 2025. Κατόπιν αιτήματος της Κροατίας, στις 8 Ιουλίου 2025 το Συμβούλιο, κατόπιν σύστασης της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση με την οποία επιτρέπει στην Κροατία να αποκλίνει από τους συνιστώμενους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών⁶. Η περίοδος ενεργοποίησης της εθνικής ρήτρας διαφυγής (2025-2028) επιτρέπει στην Κροατία να ιεραρχήσει εκ νέου τις δημόσιες δαπάνες ή να αυξήσει τα δημόσια έσοδα, ώστε οι επί μακρόν υψηλότερες αμυντικές δαπάνες να μη θέσουν σε κίνδυνο τη δημοσιονομική βιωσιμότητα μεσοπρόθεσμα.

⁴ Σύσταση του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2025, για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Κροατίας (EE C, C/2025/638, 10.2.2025, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/638/oj>).

⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής για την κάλυψη των αυξημένων αμυντικών δαπανών στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, Βρυξέλλες, 19 Μαρτίου 2025 [C(2025) 2000 final].

⁶ Σύσταση του Συμβουλίου, της 8ης Ιουλίου 2025, που επιτρέπει στην Κροατία να αποκλίνει από τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών οι οποίοι καθορίζονται από το Συμβούλιο στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 (Ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής) (EE C, C/2025/3967, 20 Αυγούστου 2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3967/oj>).

- (8) Στις 7 Μαΐου 2026 η Κροατία υπέβαλε την ετήσια έκθεση προόδου της για το 2026⁷ σχετικά με την τήρηση των συνιστώμενων μέγιστων ρυθμών αύξησης των καθαρών δαπανών και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η ετήσια έκθεση προόδου αντικατοπτρίζει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Κροατίας σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.
- (9) Ο ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ το 2025 ανήλθε σε 3,4 % και ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ ανήλθε σε 4,4 %. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 2,7 % το 2026 και κατά 2,5 % το 2027, ο δε πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ θα διαμορφωθεί σε 4,6 % το 2026 και 2,7 % το 2027.
- (10) Με βάση στοιχεία που παρασχέθηκαν από τη Eurostat⁸, το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης της Κροατίας αυξήθηκε από 2,3 % του ΑΕΠ το 2024 σε 3,0 % το 2025. Η αύξηση του ελλείμματος το 2025 αποτυπώνει κυρίως την αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων επενδύσεων, των μισθών του δημόσιου τομέα και των δαπανών κοινωνικής πρόνοιας. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής προβλέπουν έλλειμμα ύψους 2,9 % του ΑΕΠ το 2026 και 2,7 % του ΑΕΠ το 2027.
- (11) Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός⁹, ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό και σε ενωσιακό επίπεδο, ήταν διασταλτικός, κατά 1,6 % του ΑΕΠ, το 2025. Προβλέπεται να είναι συσταλτικός, τόσο το 2026 όσο και το 2027, κατά 0,3 % και 0,9 % του ΑΕΠ, αντίστοιχα.

⁷ Οι ετήσιες εκθέσεις προόδου για το 2026 είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_el.

⁸ Eurostat — Δείκτες ευρώ, 22 Απριλίου 2026.

⁹ Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ορίζεται ως μέτρο της ετήσιας μεταβολής της υποκείμενης δημοσιονομικής θέσης της γενικής κυβέρνησης. Αποσκοπεί στην αξιολόγηση της οικονομικής ώθησης που απορρέει από τις δημοσιονομικές πολιτικές, τόσο εκείνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό επίπεδο όσο και εκείνες που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται ως η διαφορά μεταξύ i) της μεσοπρόθεσμης δυνητικής ανάπτυξης και ii) της μεταβολής των πρωτογενών δαπανών, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης.

- (12) Με βάση στοιχεία που παρασχέθηκαν από τη Eurostat¹⁰, το δημόσιο χρέος της Κροατίας μειώθηκε από 57,4 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2024 σε 56,3 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2025. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής προβλέπουν μείωση του δείκτη χρέους ως προς το ΑΕΠ σε 55,9 % έως τα τέλη του 2026 και περαιτέρω υποχώρηση σε 55,6 % έως τα τέλη του 2027.
- (13) Με βάση στοιχεία της Eurostat¹¹, οι συνολικές αμυντικές δαπάνες της γενικής κυβέρνησης στην Κροατία ανήλθαν στο 1,5 % του ΑΕΠ το 2025, ποσοστό που αντιστοιχεί σε αύξηση κατά 0,5 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το έτος αναφοράς 2021. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, προβλέπεται να ανέλθει στο 1,6 % του ΑΕΠ το 2026, ποσοστό που αντιστοιχεί σε αύξηση κατά 0,6 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021¹².
- (14) Η Ένωση εξακολουθεί να αντιμετωπίζει κινδύνους διαταραχών του ενεργειακού εφοδιασμού και αυξημένης αστάθειας των τιμών, οι οποίοι επιδεινώνονται από γεωπολιτικές εντάσεις που επηρεάζουν τις παγκόσμιες αγορές πετρελαίου και αερίου. Η εμπειρία από την ενεργειακή κρίση της περιόδου 2022-2023 έχει δείξει ότι τα γενικά και μη στοχευμένα μέτρα συνεπάγονται μεγάλο δημοσιονομικό κόστος και δεν είναι αποδοτικά από κοινωνική και οικονομική άποψη. Από την έναρξη του πολέμου στη Μέση Ανατολή τον Φεβρουάριο του 2022, η Κροατία θέσπισε μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής για τον μετριασμό των επιπτώσεων των υψηλών τιμών της ενέργειας στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις¹³. Σε αυτά τα μέτρα περιλαμβάνεται μη στοχευμένη μείωση των ειδικών φόρων κατανάλωσης για το ντίζελ που πρόκειται να λήξει στις 18 Μαΐου 2026, καθώς και στοχευμένη στήριξη για τις δημόσιες επιβατικές μεταφορές, τη γεωργία, την αλιεία, την υδατοκαλλιέργεια και τη βιομηχανία υψηλής έντασης ενέργειας που λήγει στις 30 Σεπτεμβρίου 2026. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, το δημοσιονομικό κόστος των εν λόγω μέτρων προβλέπεται να ανέλθει σε 0,1 % του ΑΕΠ το 2026. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, αν τα μέτρα αυτά παραμείνουν σε ισχύ έως τα τέλη του 2026, το δημοσιονομικό τους κόστος θα ανέλθει στο 0,2 % του ΑΕΠ το 2026.

¹⁰ Eurostat — Δείκτες ευρώ, 22 Απριλίου 2026.

¹¹ Eurostat, δημόσιες δαπάνες βάσει της ταξινόμησης των κρατικών λειτουργιών (COFOG).

¹² Ο ορισμός του NATO για τις αμυντικές δαπάνες διαφέρει από τον ορισμό της COFOG για την άμυνα. Επιπλέον, ενδέχεται να υπάρχουν διαφορές λόγω της χρονικής στιγμής καταγραφής των δαπανών, ιδίως για στρατιωτικό εξοπλισμό, διότι η υποβολή στοιχείων από το NATO δεν ακολουθεί τους κανόνες των εθνικών λογαριασμών όσον αφορά τον χρόνο καταγραφής.

¹³ Τα στοιχεία αυτά αντικατοπτρίζουν την κατάσταση όπως είχε κατά την καταληκτική ημερομηνία των εαρινών προβλέψεων 2026 της Επιτροπής (4 Μαΐου 2026).

- (15) Με βάση τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι καθαρές δαπάνες της Κροατίας αυξήθηκαν κατά 10,9 % το 2025 και κατά 30,1 % σωρευτικά το 2024 και το 2025. Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 υπερβαίνει τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης και αντιστοιχεί σε απόκλιση ύψους 1,8 % του ΑΕΠ σε ετήσιους όρους. Αν τα έτη 2024 και 2025 εξεταστούν μαζί, ο σωρευτικός ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών υπερβαίνει επίσης τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης και αντιστοιχεί σε απόκλιση ύψους 1,4 % του ΑΕΠ σωρευτικά. Λαμβανομένης υπόψη της ευελιξίας για υψηλότερες αμυντικές δαπάνες που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η σωρευτική απόκλιση των καθαρών δαπανών ανέρχεται στο 0,9 % του ΑΕΠ.
- (16) Με βάση τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι καθαρές δαπάνες της Κροατίας προβλέπεται να αυξηθούν κατά 5,7 % το 2026 και κατά 37,5 % σωρευτικά το 2024, το 2025 και το 2026. Η προβλεπόμενη αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 υπερβαίνει τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης και αντιστοιχεί σε απόκλιση ύψους οριακά άνω του 0,3 % του ΑΕΠ σε ετήσιους όρους. Αν τα έτη 2024, 2025 και 2026 εξεταστούν μαζί, ο προβλεπόμενος σωρευτικός ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών υπερβαίνει επίσης τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης και αντιστοιχεί σε απόκλιση ύψους 1,6 % του ΑΕΠ σωρευτικά. Λαμβανομένης υπόψη της ευελιξίας για υψηλότερες αμυντικές δαπάνες που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, αν τα έτη 2024, 2025 και 2026 εξεταστούν μαζί, η προβλεπόμενη σωρευτική απόκλιση των καθαρών δαπανών ανέρχεται στο 1,0 % του ΑΕΠ.

- (17) Τα επόμενα έτη τα δημόσια οικονομικά θα δεχθούν περισσότερες πιέσεις από τις αυξανόμενες ανάγκες δαπανών για παραγωγικές επενδύσεις, τη γήρανση του πληθυσμού, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, την άμυνα, τη διττή μετάβαση και άλλες ανταγωνιστικές προτεραιότητες. Για τον λόγο αυτό, είναι σκόπιμο να βελτιώσει η Κροατία την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των δημόσιων δαπανών και να προτεραιοποιήσει τις επενδύσεις που ενισχύουν την ανάπτυξη, μεταξύ άλλων και σε τοπικό επίπεδο. Η Κροατία έχει μεν σημειώσει πρόοδο όσον αφορά την ενίσχυση του δημοσιονομικού της πλαισίου, μεταξύ άλλων με τη συγκρότηση, το 2022, μονάδας επανεξέτασης των δαπανών εντός του Υπουργείου Οικονομικών, όμως το πεδίο εφαρμογής και η διαφάνεια της επανεξέτασης των δαπανών παραμένουν περιορισμένα. Οι επανεξετάσεις των δαπανών αναγνωρίζονται ως χρήσιμο εργαλείο για τον εντοπισμό των δυνατοτήτων βελτίωσης της αποδοτικότητας και των αλληλεπικαλύψεων των προγραμμάτων, και οι εξοικονομήσεις που επιτυγχάνονται ως αποτέλεσμα αυτών θα μπορούσαν να ανακατανεμηθούν για την αντιμετώπιση νεοαναδυόμενων δημοσιονομικών προκλήσεων, όπως αυτές που επισημαίνονται ανωτέρω. Η υγεία και η εκπαίδευση είναι τομείς στους οποίους η Κροατία θα μπορούσε να επεκτείνει τη χρήση της επανεξέτασης των δαπανών, καθώς οι δαπάνες είναι σχετικά υψηλές, αλλά τα αποτελέσματα είναι συγκριτικά χαμηλότερα από ό,τι στα ομότιμα κράτη μέλη. Απαιτείται επίσης συνολική επανεξέταση της διαχείρισης του εργατικού δυναμικού της δημόσιας διοίκησης, δεδομένης της αύξησης της απασχόλησης στον δημόσιο τομέα παράλληλα με τη συνεχιζόμενη υποστελέχωση που παρατηρείται σε κρίσιμες λειτουργίες της κεντρικής κυβέρνησης. Η κατάσταση υποδηλώνει αναποτελεσματική κατανομή των πόρων, η οποία θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί μέσω στοχευμένης βελτιστοποίησης του εργατικού δυναμικού και στρατηγικής ανακατανομής. Η Κροατία έχει επίσης συνολικά χαμηλή ασφαλιστική κάλυψη έναντι των κλιματικών κινδύνων. Ως εκ τούτου, οι αποζημιώσεις χορηγούνται σε βάση ad hoc. Για να εξασφαλιστεί περαιτέρω επαρκής χρηματοδότηση, η Κροατία θα μπορούσε να ενσωματώσει περαιτέρω στον δημοσιονομικό σχεδιασμό τους δημοσιονομικούς κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα.

- (18) Η θέσπιση της υποχρεωτικής ηλεκτρονικής τιμολόγησης τον Ιανουάριο του 2026 στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης Fiscalisation 2.0 και ο εν εξελίξει ψηφιακός μετασχηματισμός της φορολογικής διοίκησης θα συμβάλουν στη βελτίωση της φορολογικής συμμόρφωσης και στη μείωση της παραοικονομίας· μάλιστα, θετικές τάσεις είναι ήδη ορατές στα στοιχεία του 1ου τριμήνου του 2026. Ταυτόχρονα, η Κροατία απολλύει σημαντικό ποσό εσόδων λόγω φορολογικών δαπανών, άνω του 4 % του ΑΕΠ το 2023. Επιπλέον, οι φορολογικές δαπάνες δεν είναι πάντοτε αποτελεσματικές όσον αφορά την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων πολιτικής. Για παράδειγμα, οι φορολογικές δαπάνες που συνδέονται με τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων, ιδίως το οικογενειακό επίδομα, φαίνεται να ωφελούν περισσότερο τους υψηλόμισθους εργαζομένους. Οι φορολογικές δαπάνες που συνδέονται με τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) μπορεί επίσης να είναι αναποτελεσματικές και να μην στοχεύουν επαρκώς στη μείωση των ανισοτήτων, ιδίως δε ο μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ για τα ξενοδοχεία και τα εστιατόρια έχει αρνητικό αντίκτυπο. Τέλος, οι πολύπλοκοι όροι μπορεί να υπονομεύουν την αποτελεσματικότητα των δαπανών που συνδέονται με τον φόρο εισοδήματος εταιρειών, γεγονός που υποδεικνύει ότι υπάρχει περιθώριο απλούστευσης ορισμένων φορολογικών δαπανών και της διαχείρισής τους. Η Κροατία θα επωφεληθεί από μια συνολική επανεξέταση των φορολογικών δαπανών για τον εντοπισμό και τον επανασχεδιασμό εκείνων που δεν επιτυγχάνουν αποτελεσματικά τους επιδιωκόμενους στόχους πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της ανακατανομής του εισοδήματος ή των περιβαλλοντικών κινήτρων.
- (19) Η Κροατία θα μπορούσε γενικότερα να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα και την προοδευτικότητα του φορολογικού συστήματος, μεταξύ άλλων ενισχύοντας τον σχεδιασμό της φορολόγησης της ακίνητης περιουσίας. Πραγματοποιήθηκαν σημαντικά βήματα με τις πρόσφατες μεταρρυθμίσεις της φορολόγησης της ακίνητης περιουσίας. Ωστόσο, το ισχύον πλαίσιο παραμένει περιορισμένο ως προς το πεδίο εφαρμογής του, καθώς εφαρμόζεται μόνο σε κενά ακίνητα και σε δεύτερες κατοικίες, και βασίζεται κυρίως στην τοποθεσία και την έκταση και όχι στην αγοραία αξία. Η εισαγωγή μιας συνιστώσας με βάση την αγοραία αξία και η σταδιακή διεύρυνση της φορολογικής βάσης ώστε να καλύπτει ευρύτερο φάσμα ακινήτων, λαμβάνοντας παράλληλα δεόντως υπόψη την ικανότητα πληρωμής των φορολογουμένων, θα συμβάλουν στην αύξηση των εσόδων και στη διασφάλιση δικαιότερης και αποτελεσματικότερης κατανομής των φορολογικών βαρών. Θα ενισχύσει επίσης τα κίνητρα για την είσοδο κενών κατοικιών στη στεγαστική αγορά.

- (20) Η συστηματική, ουσιαστική και έγκαιρη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών και άλλων σχετικών συμφεροντούχων παραμένει αναγκαία προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση της επιτυχούς υλοποίησης των χρηματοδοτικών μέσων της Ένωσης, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.
- (21) Ο ρυθμός υλοποίησης των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής στην Κροατία, τα οποία περιλαμβάνουν στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+) και το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ), υπερβαίνει τον μέσο όρο της ΕΕ, τόσο σε επίπεδο επιλογής έργων όσο και σε επίπεδο πληρωμών. Είναι σημαντικό να διατηρηθεί η τρέχουσα δυναμική, και παράλληλα να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος των επενδύσεων στην πράξη. Η Κροατία λαμβάνει ήδη μέτρα στο πλαίσιο των οικείων προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης. Ωστόσο, ορισμένοι τομείς ενδέχεται να χρήζουν περαιτέρω ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με την κοινωνική ένταξη, την αποϊδρυματοποίηση, την απανθρακοποίηση των μεταφορών και την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και την κυκλική οικονομία. Ταυτόχρονα, η Κροατία χρειάζεται να επιταχύνει την υλοποίηση του ΤΔΜ, διότι οι πόροι πρέπει να εκταμιευθούν έως το τέλος του 2026. Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί η ταχεία και αποτελεσματική υλοποίηση των νέων επενδύσεων που προσδιορίστηκαν από την Κροατία στην ενδιάμεση επανεξέταση των ταμείων της πολιτικής συνοχής, ιδίως εκείνες που συνδέονται με τις πέντε προτεραιότητες που προσδιορίζονται στον κανονισμό για την ενδιάμεση επανεξέταση¹⁴.

¹⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2025/1914 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Σεπτεμβρίου 2025, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058 και (ΕΕ) 2021/1056 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης.

- (22) Η Κροατία αντιμετωπίζει προκλήσεις σε πολλαπλά διασυνδεδεμένα μέτωπα, συμπεριλαμβανομένων του κατακερματισμένου δημόσιου τομέα έρευνας και καινοτομίας, των πολύπλοκων δομών διακυβέρνησης και ενός επιχειρηματικού περιβάλλοντος που επιβαρύνεται από τον κανονιστικό φόρτο, τις χρονοβόρες διαδικασίες αδειοδότησης και τις μεγαλύτερες καθυστερήσεις πληρωμών μεταξύ επιχειρήσεων στην ΕΕ. Οι ψηφιακές υποδομές στις αγροτικές και νησιωτικές περιοχές υστερούν σε σχέση με τους μέσους όρους της ΕΕ. Η πρόοδος όσον αφορά την κυκλική οικονομία, την ανακαίνιση κτιρίων και την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας παραμένει περιορισμένη, σε συνδυασμό με τις κατακερματισμένες διοικητικές διαδικασίες. Στον κοινωνικό τομέα, η φτώχεια και η εισοδηματική ανισότητα παραμένουν σε υψηλά επίπεδα, εξακολουθούν να παρατηρούνται ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων σε όλους τους τομείς, η πρόσβαση στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη είναι άνιση, ιδίως στις αγροτικές περιοχές, ενώ η οικονομική προσιτότητα της στέγασης εξακολουθεί να εμπνέει ανησυχία, ιδίως στις μεγάλες πόλεις και τις παράκτιες περιφέρειες.
- (23) Οι επιδόσεις της Κροατίας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας (Ε&Κ) συνεχίζουν να βελτιώνονται, αλλά η πρόοδος παρεμποδίζεται από επίμονες διαρθρωτικές προκλήσεις, ιδίως από τον εξαιρετικά κατακερματισμένο δημόσιο τομέα Ε&Κ. Λόγω του μεγάλου αριθμού αυτών των οντοτήτων, οι πόροι εξανεμίζονται και η συνεργασία παρεμποδίζεται, με αποτέλεσμα μειωμένα ερευνητικά αποτελέσματα και περιορισμένες δυνατότητες συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και πανεπιστημίων, καθώς και μεταφοράς τεχνολογίας. Η διακυβέρνηση του συστήματος Ε&Κ παραμένει πολύπλοκη, καθώς οι αρμοδιότητες πολιτικής κατανέμονται σε πολλές οντότητες, στοιχείο που δημιουργεί προβλήματα όσον αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση. Μολονότι η Κροατία εφαρμόζει μεταρρυθμίσεις στο πλαίσιο του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για τη μείωση του αριθμού των δημόσιων ερευνητικών ιδρυμάτων, θα ήταν σκόπιμο να επεκτείνει την εμβέλεια και να αυξήσει το επίπεδο φιλοδοξίας και τον ρυθμό υλοποίησης αυτών των προσπαθειών. Οι περιφερειακές ανισότητες όσον αφορά τις επιδόσεις στον τομέα της Ε&Κ εξακολουθούν να υφίστανται, καθώς οι περισσότερες δραστηριότητες Ε&Κ πραγματοποιούνται στο Ζάγκρεμπ, ενώ η παροχή ειδικής στήριξης σε επιλεγμένους περιφερειακούς κόμβους, συμπεριλαμβανομένης της ισχυρής σύνδεσης με τη βιομηχανική μετάβαση, θα συνέβαλλε στη βελτίωση των επιδόσεων σε άλλες περιφέρειες. Το επίπεδο των δημόσιων δαπανών για Ε&Α ως ποσοστού του ΑΕΠ παραμένει κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ και τα τελευταία έτη είναι στάσιμο. Το μερίδιο των επιχειρηματικών δαπανών για Ε&Α και η υιοθέτηση προγραμμάτων καινοτομίας από τις επιχειρήσεις παραμένουν επίσης πολύ κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ, ιδίως σε ορισμένες περιφέρειες, με αποτέλεσμα να συντελούν σε μη βέλτιστες επιδόσεις και χαμηλή παραγωγικότητα στον μεταποιητικό κλάδο. Η δημόσια στήριξη για την επιχειρηματική Ε&Α είναι περιορισμένη και κατακερματισμένη, ενώ οι δραστηριότητες μεταφοράς τεχνολογίας παραμένουν σε μάλλον χαμηλά επίπεδα.

- (24) Το χρηματοδοτικό τοπίο της Κροατίας εξακολουθεί να υποστηρίζεται κυρίως από τις τράπεζες, ενώ η χρηματοδότηση από την αγορά, συμπεριλαμβανομένων των αποταμιεύσεων των νοικοκυριών μέσω των κεφαλαιαγορών, διαδραματίζει συγκριτικά μικρότερο ρόλο στη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων λόγω των χαμηλών ακόμη επιπέδων άμεσης συμμετοχής ιδιωτών, παρά την πρόσφατη θετική δυναμική, συμπεριλαμβανομένων των επιτυχημένων ΑΔΠ στο χρηματιστήριο του Ζάγκρεμπ και του ενδιαφέροντος των ιδιωτών επενδυτών για κρατικούς χρεωστικούς τίτλους. Οι εγχώριοι θεσμικοί επενδυτές, όπως τα συνταξιοδοτικά ταμεία και οι ασφαλιστές, αναλαμβάνουν περιορισμένο ρόλο στη χρηματοδότηση καινοτόμων επιχειρήσεων. Το σχετικά μικρό μέγεθος και η σχετικά χαμηλή ρευστότητα των εγχώριων κεφαλαιαγορών, καθώς και η αυξανόμενη αλλά περιορισμένη χρηματοδότηση από επιχειρηματικά και ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια, επιδεινώνουν το χρηματοδοτικό κενό για τις καινοτόμες επιχειρήσεις. Οι μεταρρυθμίσεις στο πλαίσιο του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του στρατηγικού πλαισίου για την ανάπτυξη των κεφαλαιαγορών, επιδιώκουν να δώσουν ώθηση στη διαφοροποίηση των επιλογών χρηματοδότησης. Χρειάζεται να πραγματοποιηθεί περαιτέρω πρόοδος όσον αφορά την τόνωση της συμμετοχής των ιδιωτών επενδυτών στην κεφαλαιαγορά μέσω της ενίσχυσης του χρηματοοικονομικού γραμματισμού και πιο προσβάσιμων επενδυτικών προϊόντων, με τη βελτίωση του περιβάλλοντος των επιχειρηματικών και ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων, συμπεριλαμβανομένης της παροχής κινήτρων για τη συμμετοχή θεσμικών επενδυτών, και με την ενίσχυση της ελκυστικότητας της χρηματιστηριακής αγοράς και του συνολικού επενδυτικού περιβάλλοντος μέσω καλύτερης εταιρικής διακυβέρνησης για τις εισηγμένες εταιρείες.

- (25) Όπως αναφέρεται στην Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας, όλα τα ενωσιακά, εθνικά και τοπικά θεσμικά όργανα πρέπει να καταβάλουν σημαντικές προσπάθειες για τη θέσπιση απλούστερων κανόνων και την επιτάχυνση των διοικητικών διαδικασιών. Η Επιτροπή έχει θέσει φιλόδοξους στόχους για τη μείωση του διοικητικού φόρτου: κατά τουλάχιστον 25 % για όλες τις επιχειρήσεις και τουλάχιστον 35 % για τις ΜΜΕ. Έχει επίσης δημιουργήσει νέα εργαλεία για την επίτευξη αυτών των στόχων, συμπεριλαμβανομένων συστηματικών ελέγχων του αποθέματος νομοθεσίας της ΕΕ βάσει προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων και της ενίσχυσης του διαλόγου με τους συμφεροντούχους. Το 66 % των κροατικών επιχειρήσεων αναφέρει την πολυπλοκότητα των διοικητικών διαδικασιών ως περιορισμό κατά την άσκηση δραστηριοτήτων στην Κροατία. Οι διαρθρωτικές προκλήσεις εξακολουθούν να επιβαρύνουν το επιχειρηματικό περιβάλλον της Κροατίας, με τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων, την κανονιστική πολυπλοκότητα και τις διοικητικές ανεπάρκειες να λειτουργούν ως σημαντικοί περιορισμοί στις επενδύσεις και την ανάπτυξη. Οι διαδικασίες αδειοδότησης παραμένουν ιδιαίτερα επαχθείς με μακρά χρονοδιαγράμματα για την έκδοση οικοδομικών και περιβαλλοντικών αδειών, μεταξύ άλλων για έργα κατασκευής μονάδων και απανθρακοποίησης στη μεταποιητική βιομηχανία, σε συνδυασμό με κατακερματισμένες διαδικασίες μεταξύ των αρχών και περιορισμένη διαλειτουργικότητα των ψηφιακών μητρώων. Οι καθυστερήσεις πληρωμών μεταξύ επιχειρήσεων έχουν επιδεινωθεί, με αποτέλεσμα η Κροατία να καταγράφει τη μεγαλύτερη μέση περίοδο πληρωμών μεταξύ επιχειρήσεων στην ΕΕ. Τα μέτρα του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για την ψηφιοποίηση της δημόσιας διοίκησης, την προώθηση του ανταγωνισμού και την απλούστευση των διαδικασιών αποτελούν σημαντικά βήματα προόδου. Ωστόσο, θα ήταν σκόπιμο να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής και να αυξηθεί το επίπεδο φιλοδοξίας και ο ρυθμός της κανονιστικής απλούστευσης και του διοικητικού εκσυγχρονισμού.
- (26) Απαιτείται επίσης περαιτέρω πρόοδος όσον αφορά την αποτελεσματικότητα του δικαστικού συστήματος, καθώς οι διαδικασίες στα αστικά και εμπορικά δικαστήρια παραμένουν μεταξύ των βραδύτερων στην ΕΕ. Τα τελευταία χρόνια, η Κροατία έχει σημειώσει πρόοδο όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις και τις επενδύσεις, μεταξύ άλλων για την ψηφιοποίηση της δικαιοσύνης, με σημαντική στήριξη από το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Ωστόσο, η Κροατία εξακολουθεί να συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών με τις σημαντικότερες καθυστερήσεις και τη μεγαλύτερη διάρκεια αστικών και εμπορικών υποθέσεων. Δεδομένου ότι η κατάσταση αυτή λειτουργεί αρνητικά για το επιχειρηματικό περιβάλλον και την ανταγωνιστικότητα, θα ήταν χρήσιμο να συνεχίσει η Κροατία να βελτιώνει την αποτελεσματικότητα στη διεκπεραίωση αστικών και εμπορικών δικαστικών υποθέσεων, ιδίως με την εφαρμογή πρόσθετων μεταρρυθμίσεων, μεταξύ άλλων μέσω πιθανών μεταρρυθμίσεων στη διαχείριση υποθέσεων.

- (27) Ο εδαφικός κατακερματισμός της Κροατίας επηρεάζει την αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησής της και επιδεινώνει τις περιφερειακές ανισότητες. Υπάρχει ανισορροπία μεταξύ αρμοδιοτήτων και πόρων, καθώς και μεταξύ της διοικητικής και οικονομικής ικανότητας σε τοπικό επίπεδο για την απορρόφηση της χρηματοδότησης και την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών. Η κατάσταση αυτή συντελεί στην άνιση ποιότητα των παρεχόμενων δημόσιων υπηρεσιών και αυξάνει το διοικητικό κόστος, καθώς πολλές μικρές τοπικές αυτοδιοικήσεις δεν διαθέτουν επαρκείς οικονομικούς και διοικητικούς πόρους για την παροχή υπηρεσιών. Μολονότι τα μέτρα στο πλαίσιο του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας έδωσαν οικονομικά κίνητρα για την ενθάρρυνση των συγχωνεύσεων μονάδων τοπικής αυτοδιοίκησης, η υιοθέτηση των κινήτρων αυτών εξακολουθεί να επικεντρώνεται κυρίως στις συγχωνεύσεις λειτουργιών, ενώ έχουν περιορισμένο αντίκτυπο όσον αφορά τις πραγματικές συγχωνεύσεις. Θα ήταν σκόπιμο να διευρυνθεί η εμβέλεια των κινήτρων, σε συνδυασμό με πιθανά νομοθετικά μέτρα για τη διασφάλιση της υιοθέτησης πραγματικών συγχωνεύσεων. Επιπλέον, η μεταφορά σε τοπικό επίπεδο των προσπαθειών που καταβάλλονται σε εθνικό επίπεδο, όπως η θέσπιση διαφανούς συστήματος αμοιβών, καθώς και ενός συστήματος προσλήψεων και προαγωγών βάσει ικανοτήτων, θα μπορούσε να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων υπηρεσιών.
- (28) Η ευρυζωνική κάλυψη στις αγροτικές και νησιωτικές περιοχές εξακολουθεί να υστερεί σε σχέση με τους μέσους όρους της ΕΕ. Μολονότι το ποσοστό των κροατικών επιχειρήσεων που αναφέρουν τις ψηφιακές υποδομές ως εμπόδιο υποχώρησε στο 36 % το 2025, η κάλυψη δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας (VHCN) (78,9 %) και τα αγροτικά VHCN (49,1 %), αντίστοιχα, παραμένουν κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ (82,5 % και 61,9 %). Εξακολουθεί να υπάρχει σημαντικό χάσμα όσον αφορά τόσο την κάλυψη οπτικής ίνας μέχρι τον χώρο του χρήστη (FTTP) στις αγροτικές περιοχές, η οποία, με ποσοστό 44,4 %, παραμένει πολύ χαμηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ (58,8 %), όσο και την κάλυψη του ραδιοφάσματος μεσαίας ζώνης 5G, η οποία φτάνει μόλις το 8,5 % στις αγροτικές περιοχές σε σύγκριση με το 26,2 % της ΕΕ. Τα προσκόμματα στην υλοποίηση έργων ευρυζωνικών υποδομών και υποδομών οπισθόζευξης σε αγροτικούς και προαστιακούς οικισμούς, σε συνδυασμό με το εναπομένον χρηματοδοτικό κενό και τα διαρθρωτικά εμπόδια, όπως οι πολύπλοκες διαδικασίες αδειοδότησης, οι περιορισμοί χωροταξικού σχεδιασμού και τα ανεπίλυτα ζητήματα κληροδοτημένων υποδομών, καθυστερούν την ψηφιακή μετάβαση.

- (29) Το 2025 η Κροατία είχε την έκτη υψηλότερη τιμή χονδρικής πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας στην ΕΕ, γεγονός που λειτούργησε ανασταλτικά για την ανταγωνιστικότητα κόστους, την απανθρακοποίηση και τον εξηλεκτρισμό. Η εγκατεστημένη δυναμικότητα ηλιακής ενέργειας έχει αυξηθεί σημαντικά, ωστόσο το μερίδιο της ηλιακής ενέργειας στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας παραμένει χαμηλό, κάτω από 8 %. Στο πλαίσιο αυτό, η ταχύτερη ανάπτυξη νέας δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και λύσεων ευελιξίας με βάση μη ορυκτές πηγές καυσίμων θα μπορούσε να συμβάλει στη μείωση των υψηλών τιμών χονδρικής της ηλεκτρικής ενέργειας. Στις 27 Απριλίου 2026 η κροατική ρυθμιστική αρχή ενέργειας ενέκρινε επικαιροποιημένα τέλη σύνδεσης στο δίκτυο, τα οποία θα μπορούσαν να επιταχύνουν την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η παροχή περαιτέρω στήριξης για την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, συμπεριλαμβανομένου του πράσινου υδρογόνου, θα μπορούσε να συμβάλει στη μείωση της υψηλής έντασης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της κροατικής βιομηχανίας, ιδίως εάν αποτελέσει μέρος ενός συνεκτικού συνόλου μέτρων απανθρακοποίησης της βιομηχανίας που θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα και την προώθηση της ζήτησης για βιομηχανικά προϊόντα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Η αύξηση των επενδύσεων στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας, πέραν των επενδύσεων που περιλαμβάνονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κροατίας, θα είναι ζωτικής σημασίας για την προώθηση της υιοθέτησης της ανανεώσιμης ενέργειας στην Κροατία. Βραχυπρόθεσμα, στο πλαίσιο αυτό θα απαιτηθούν μέτρα με σκοπό την παροχή κινήτρων για υβριδικά έργα αποθήκευσης και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Έως το 2024, το 34 % των οικιακών καταναλωτών είχαν εγκαταστήσει έξυπνους μετρητές, ποσοστό σημαντικά χαμηλότερο από τον στόχο του 80 % της ΕΕ. Για να καταστεί δυνατή η πλήρης αξιοποίηση της αυξημένης χρήσης ανανεώσιμης ενέργειας, θα χρειαστεί σημαντική χρηματοδότηση για την εγκατάσταση έξυπνων μετρητών πέραν των μέτρων που περιλαμβάνονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και για την υιοθέτηση δυναμικών συμβάσεων, με στόχο την ενδυνάμωση των καταναλωτών και την προώθηση της απόκρισης στη ζήτηση. Έχουν ληφθεί περιορισμένα μέτρα για τον εξορθολογισμό των διοικητικών διαδικασιών για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στο πλαίσιο του νόμου για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας το 2025, αλλά οι διαδικασίες αδειοδότησης και σύνδεσης με το δίκτυο παραμένουν κατακερματισμένες και, σε ορισμένες περιπτώσεις, ασαφείς. Ο περαιτέρω εξορθολογισμός της αδειοδότησης και της σύνδεσης με το δίκτυο θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στην ανάπτυξη φωτοβολταϊκών συστημάτων σε πολυκατοικίες καθώς και σε ενεργειακές κοινότητες, δεδομένου ότι η χρήση τους παραμένει αμελητέα και οι σχετικές διαδικασίες παραμένουν επαχθείς.

- (30) Τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης είναι αναγκαία για τη διατήρηση της θετικής δυναμικής που έχει δημιουργηθεί από το χρηματοδοτικό πλαίσιο της ΕΕ και για την επιτάχυνση της προόδου όσον αφορά: i) την ανακαίνιση κτιρίων· ii) την παροχή ενεργειακά αποδοτικών κατοικιών, ιδίως οικονομικά προσιτών και κοινωνικών κατοικιών· και iii) την αντικατάσταση των λεβήτων αερίου και πετρελαίου με αντλίες θερμότητας και άλλες πιο αποδοτικές και πράσινες λύσεις. Ωστόσο, απαιτούνται αυξημένες προσπάθειες πέραν της χρηματοδότησης της ΕΕ για την επίτευξη των στόχων για την απανθρακοποίηση των κτιρίων, δεδομένου του μεγάλου μεριδίου του κτιριακού αποθέματος που εξακολουθεί να χρήζει ανακαίνισης, ιδίως όσον αφορά τις πολυκατοικίες. Τα προγράμματα ανακαίνισης υλοποιούνται κυρίως μέσω επιχορηγήσεων, με αποτέλεσμα να παραμένει ένα σημαντικό κενό ιδιωτικών επενδύσεων και η εξοικονόμηση ενέργειας από κατοικίες μεταξύ 2019 και 2024 να είναι περιορισμένη. Ως εκ τούτου, η μείωση της συνολικής εξάρτησης από επιχορηγήσεις και η μετάβαση σε χρηματοδοτικά μέσα μπορούν να μεγιστοποιήσουν τον αντίκτυπο των δημόσιων πόρων, ενώ η στήριξη μέσω επιχορηγήσεων θα μπορούσε να είναι καλύτερα στοχευμένη στα πλέον ευάλωτα νοικοκυριά και στα ενεργειακά μη αποδοτικά κτίρια.

- (31) Οι οδικές μεταφορές είναι ο πλέον χρησιμοποιούμενος τρόπος μεταφοράς στην Κροατία τόσο για επιβάτες όσο και για εμπορεύματα, και οι εκπομπές τους έχουν αυξηθεί κατά 42 % από το 2005, μία από τις μεγαλύτερες αυξήσεις στην ΕΕ. Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις στο πλαίσιο του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κροατίας και της πολιτικής συνοχής συμβάλλουν ήδη στον εκσυγχρονισμό των σιδηροδρομικών υποδομών, στην προώθηση των πράσινων μεταφορών και στην ανάπτυξη ευφών συστημάτων μεταφορών. Ωστόσο, εξακολουθούν να απαιτούνται διαρκείς προσπάθειες. Ο εκσυγχρονισμός των υποδομών μεταφορών και του σιδηροδρομικού τροχαίου υλικού, η αύξηση της χρήσης των δημόσιων μεταφορών και ο περαιτέρω οικολογικός προσανατολισμός τους, η ενσωμάτωση διαφόρων τρόπων μεταφοράς στις αστικές περιοχές, η προώθηση της ενεργού κινητικότητας και η δημιουργία ευφών συστημάτων μεταφορών μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στην απανθρακοποίηση του τομέα των μεταφορών και στη μείωση τόσο της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα όσο και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στα αστικά κέντρα. Η προώθηση της χρήσης οχημάτων μηδενικών εκπομπών, μεταξύ άλλων μέσω στοχευμένων φορολογικών κινήτρων για τα εταιρικά αυτοκίνητα και η ενίσχυση των υποδομών φόρτισης στις αστικές περιοχές, ώστε να καταστούν περισσότερο λειτουργικές, οικονομικά προσιτές και προσβάσιμες, θα μπορούσαν να συμβάλουν στην αύξηση του μεριδίου των ηλεκτρικών οχημάτων, το οποίο το 2025 παρέμεινε ένα από τα χαμηλότερα στην ΕΕ. Το 2024 η Κροατία είχε μακράν το χαμηλότερο μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στις μεταφορές στην ΕΕ, μετά από μείωση το 2022 λόγω των κανόνων για τα βιοκαύσιμα που μείωσαν τις κυρώσεις που επιβάλλονται στους προμηθευτές καυσίμων οι οποίοι δεν αναμιγνύουν βιοκαύσιμα στα καύσιμα μεταφορών. Αυτή η προσωρινή μείωση των κυρώσεων έληξε τον Ιανουάριο του 2026, γεγονός που αναμένεται να συμβάλει στην αντιστροφή της πρόσφατης μείωσης του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις μεταφορές. Οι επιδοτήσεις ορυκτών καυσίμων που δεν αντιμετωπίζουν την ενεργειακή φτώχεια με στοχευμένο τρόπο ούτε ανταποκρίνονται σε πραγματικές ανησυχίες για την ενεργειακή ασφάλεια εμποδίζουν τον εξηλεκτρισμό και δεν είναι καθοριστικής σημασίας για τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα· θα μπορούσαν να θεωρηθούν προτεραιότητα για σταδιακή κατάργηση. Στην Κροατία, οι επιδοτήσεις ορυκτών καυσίμων, συμπεριλαμβανομένης της επαναφοράς του έκτακτου ανώτατου ορίου τιμών στα πετρελαιοειδή που εισήχθη τον Μάρτιο του 2026 σε πρατήρια καυσίμων εκτός αυτοκινητοδρόμων, καθώς και οι μερικές επιστροφές ειδικών φόρων κατανάλωσης για το ντίζελ στις εμπορικές μεταφορές είναι οικονομικά μη αποδοτικές, διαιωνίζουν την εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και αποθαρρύνουν τον εξηλεκτρισμό και τη μετάβαση σε οχήματα μηδενικών εκπομπών και άλλες βιώσιμες λύσεις.

- (32) Λαμβανομένης υπόψη της έκθεσής της σε κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα, καθώς και των αυξανόμενων οικονομικών επιπτώσεών τους, η Κροατία θα επωφελούνταν επίσης από την ταχεία εφαρμογή, τον καλύτερο συντονισμό και τη συστηματική παρακολούθηση των πολιτικών για την προσαρμογή στο κλίμα και τη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων, σε όλους τους τομείς και τα επίπεδα, που θα στηρίζονται σε βασισμένες στη φύση και ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή επενδύσεις σε στρατηγικές/κρίσιμες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των παράκτιων και νησιωτικών περιοχών. Δεδομένου ότι η ασφαλιστική κάλυψη έναντι συμβάντων που σχετίζονται με τις καιρικές συνθήκες και το κλίμα παραμένει από τις χαμηλότερες στην ΕΕ, περίπου στο 2 %, είναι αναγκαίο να δημιουργηθούν ισχυρότερα κίνητρα για ασφάλιση έναντι κλιματικών κινδύνων, ιδίως όσον αφορά τις πλημμύρες και τις πυρκαγιές.
- (33) Η πρόοδος προς μια κυκλική οικονομία παραμένει αργή, με υψηλά ποσοστά ιατροφαρμακευτικής ταφής, σημαντικές διαφορές μεταξύ νομών όσον αφορά τη χωριστή συλλογή αστικών αποβλήτων, καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση των υποδομών διαχείρισης αποβλήτων, και κυκλική χρήση υλικών πολύ κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Η Κροατία βελτιώνει μεν σταδιακά το στρατηγικό και νομικό της πλαίσιο για τη βελτίωση της διαχείρισης των αποβλήτων και της κυκλικής οικονομίας, όμως η εφαρμογή εξακολουθεί να υστερεί, γεγονός που έχει αρνητικό αντίκτυπο τόσο στο περιβάλλον όσο και στην ανταγωνιστικότητα. Υπάρχει ανάγκη να βελτιωθεί το ποσοστό κυκλικής χρήσης υλικών για τη μείωση των επιπτώσεων της χρήσης υλικών στο περιβάλλον, και να αυξηθεί παράλληλα η στρατηγική ανεξαρτησία της Κροατίας από εισαγόμενες πρώτες ύλες. Θα ήταν επίσης χρήσιμο να επενδύσει περισσότερο η Κροατία σε κέντρα επισκευής και επαναχρησιμοποίησης και να θεσπίσει μέτρα, κίνητρα ή φορολογικά πλεονεκτήματα για την ενσωμάτωση δευτερογενών πρώτων υλών σε νέα προϊόντα.
- (34) Λαμβάνοντας υπόψη τον καίριο ρόλο του ανθρώπινου κεφαλαίου στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της στρατηγικής αυτονομίας της Ένωσης, το 2026 το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για την επείγουσα αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προκλήσεων οι οποίες σχετίζονται με το ανθρώπινο κεφάλαιο στους τομείς των δεξιοτήτων, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, και οι οποίες παρεμποδίζουν την ανταγωνιστικότητα. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2026 που απευθύνονται στην Κροατία μπορούν να συμβάλουν στην εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο στην Ένωση.

- (35) Οι θετικές τάσεις στην αγορά εργασίας της Κροατίας συνεχίζονται, παρότι οι επίμονες διαρθρωτικές και περιφερειακές προκλήσεις επιβαρύνουν την ανταγωνιστικότητα και το αναπτυξιακό δυναμικό. Ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων αναφέρονται σε πολλούς τομείς. Το ποσοστό απασχόλησης έχει μεν φτάσει σε πρωτοφανές υψηλό επίπεδο, με αποτέλεσμα να καλύπτεται η διαφορά με τον μέσο όρο της ΕΕ και να προσεγγίζεται ο στόχος της Κροατίας για το 2030, όμως παραμένει ιδιαίτερα χαμηλό για τις ευάλωτες ομάδες, όπως τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, οι εργαζόμενοι χαμηλής ειδίκευσης και τα άτομα με αναπηρία. Το χάσμα στην απασχόληση ατόμων με αναπηρία παραμένει επίσης ένα από τα υψηλότερα στην ΕΕ. Ωστόσο, οι περιφερειακές ανισότητες όσον αφορά τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας παραμένουν σημαντικές. Η περιορισμένη συμμετοχή στην εκπαίδευση ενηλίκων, ιδίως εκτός των μεγάλων αστικών κέντρων, περιορίζει την ανάπτυξη δεξιοτήτων σχετικών με την αγορά εργασίας και συμβάλλει σε αναντιστοιχίες δεξιοτήτων, οι οποίες παραμένουν πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Η Κροατία εφαρμόζει μέτρα για την αντιμετώπιση των αναγκών της αγοράς εργασίας, τα οποία υποστηρίζονται από το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας, προγράμματα αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανεκπαίδευσης, καθώς και μεταρρυθμίσεις για την καλύτερη ένταξη των αλλοδαπών εργαζομένων στην αγορά εργασίας. Ωστόσο, οι προσπάθειες αυτές θα πρέπει να ενταθούν και να καταστούν πιο αποτελεσματικές με την καλύτερη στόχευση των ευάλωτων ομάδων, την αντιμετώπιση των κενών στην κατάρτιση και την ευθυγράμμιση της κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, την παροχή κινήτρων για τη συμμετοχή των ενηλίκων στην εκπαίδευση και τη βελτίωση των δεξιοτήτων που σχετίζονται με την αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω προγραμμάτων σπουδών υψηλής ποιότητας σε διάφορα επίπεδα εκπαίδευσης. Η πλήρης εφαρμογή της μεταρρύθμισης του εκπαιδευτικού συστήματος είναι πολύ σημαντική για την επίτευξη μεγαλύτερης συμμετοχής στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα (ΠΕΦ), την αύξηση του χρόνου διδασκαλίας στα σχολεία, την ενίσχυση των βασικών δεξιοτήτων και την παροχή καλύτερης βάσης για περαιτέρω εκπαίδευση και απόκτηση δεξιοτήτων. Οι καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση της αναγκαίας υποδομής εμποδίζουν την έγκαιρη εφαρμογή του ολοήμερου μοντέλου διδασκαλίας, χάρη στο οποίο αναμένεται να αυξηθούν οι ώρες διδασκαλίας και να βελτιωθούν οι βασικές δεξιότητες, ενώ εξακολουθεί να μη διενεργείται αξιολόγηση της προόδου της πειραματικής εφαρμογής. Απαιτούνται συνεχείς προσπάθειες για την αύξηση του ποσοστού των ειδικευμένων εκπαιδευτικών, ιδίως των εκπαιδευτικών της ΠΕΦ και των εκπαιδευτικών φυσικής και άλλων μαθημάτων φυσικών επιστημών, τεχνολογίας, μηχανικής και μαθηματικών (STEM), για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων ελλείψεων εκπαιδευτικών που ενέχουν τον κίνδυνο υπονόμευσης της ποιότητας της εκπαίδευσης, ιδίως στις απομακρυσμένες και αγροτικές περιοχές.

- (36) Παρότι έχει σημειωθεί πρόοδος και παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται σε επίπεδο πολιτικής, η Κροατία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σημαντικές κοινωνικές προκλήσεις. Τα ποσοστά φτώχειας και εισοδηματικής ανισότητας έχουν μειωθεί όσον αφορά ορισμένες ομάδες, ιδίως τα παιδιά, όμως παραμένουν υψηλά, ιδίως μεταξύ των ηλικιωμένων, των ατόμων με αναπηρία και όσων ζουν σε αγροτικές περιοχές, ενώ η πρόοδος προς την επίτευξη του εθνικού στόχου για τη μείωση της φτώχειας έως το 2030 είναι αργή. Ο αντίκτυπος των κοινωνικών μεταβιβάσεων, εξαιρουμένων των συντάξεων, στη μείωση της φτώχειας είναι μεταξύ των ασθενέστερων στην ΕΕ, ενώ η επάρκεια και η κάλυψη των συστημάτων ελάχιστου εισοδήματος και των παροχών ανεργίας παραμένουν περιορισμένες. Οι πρόσφατες τροποποιήσεις του νόμου περί συντάξεων, συμπεριλαμβανομένων μιας ευνοϊκότερης μεθόδου τιμαριθμικής αναπροσαρμογής, της θέσπισης ετήσιου συμπληρώματος σύνταξης, των αυξήσεων της ελάχιστης σύνταξης και των παροχών για την παράταση του επαγγελματικού βίου, αναμένεται να συμβάλουν στη βελτίωση της επάρκειας των συντάξεων. Η πρόσβαση σε μακροχρόνια φροντίδα παραμένει ανεπαρκής, με περιορισμένη πρόσβαση σε κατ' οίκον φροντίδα και φροντίδα σε επίπεδο τοπικών κοινοτήτων σε σχέση με την αυξανόμενη ζήτηση, υψηλό άμεσο κόστος για τους ασθενείς και μη καλυπτόμενες ανάγκες φροντίδας μεταξύ των ηλικιωμένων οι οποίες συγκαταλέγονται μεταξύ των υψηλότερων στην ΕΕ. Η κατάσταση αυτή επιβαρύνει δυσανάλογα τους άτυπους φροντιστές, ιδίως τις γυναίκες, και μειώνει τη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας. Η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων θα συνέβαλλε στην ανοδική κοινωνική σύγκλιση.
- (37) Καταβάλλονται προσπάθειες υπέρ της βιωσιμότητας, της διαθεσιμότητας και της ποιότητας της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, αλλά παραμένουν υπερβολικά αργές για να επιτύχουν βελτιωμένα αποτελέσματα στον τομέα της υγείας, και θα μπορούσαν να είναι καλύτερα στοχευμένες, ενώ έχει δοθεί περιορισμένη προσοχή στην πρόληψη. Η άνιση κατανομή των εργαζομένων στον τομέα της υγείας εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό εμπόδιο για την πρόσβαση στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σε νησιά και σε απομακρυσμένες και αγροτικές περιοχές. Για να αντιμετωπιστούν οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού είναι αναγκαία η αύξηση του αριθμού των εργαζομένων στον τομέα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και η βελτίωση της κατάρτισης, της πρόσληψης και της διατήρησής τους, με ιδιαίτερη προσοχή στις γεωγραφικές ανισότητες. Το σύστημα ηλεκτρονικής υγείας ενισχύεται μεν, όμως το μερίδιο του πληθυσμού που χρησιμοποιεί διαδικτυακές υπηρεσίες υγείας παραμένει από τα χαμηλότερα στην ΕΕ. Δεδομένου ότι η προλήψιμη θνησιμότητα δεν μειώθηκε παρά ελάχιστα κατά την τελευταία δεκαετία, απαιτούνται καλύτερα στοχευμένα μέτρα σχετικά με βασικούς συμπεριφορικούς παράγοντες κινδύνου, καθώς και ενισχυμένος συντονισμός σε ολόκληρη τη δημόσια διοίκηση, πέραν του τομέα της υγείας, για την πρόληψη ή την καθυστέρηση της εκδήλωσης νόσων.

- (38) Η οικονομική προσιτότητα της στέγασης στην Κροατία εξακολουθεί να αποτελεί πηγή ανησυχίας. Η προσφορά περιορίζεται από το υψηλό ποσοστό κενών κατοικιών και βραχυχρόνιων μισθώσεων, ιδίως στις σημαντικότερες πόλεις και στις παράκτιες περιοχές, ενώ οι αυξήσεις των τιμών αντιστοιχούν σε γενικές γραμμές στην αύξηση του εισοδήματος, γεγονός που εμποδίζει την οικονομική προσιτότητα. Η Κροατία έχει εγκρίνει εθνικό σχέδιο για τη στεγαστική πολιτική έως το 2030 και έχει θέσει ήδη σε εφαρμογή ορισμένα από τα μέτρα του σχεδίου, συμπεριλαμβανομένων μεταρρυθμίσεων του φόρου κατοικίας, αλλά απαιτούνται περαιτέρω μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της στεγαστικής αγοράς και την αύξηση της οικονομικής προσιτότητας. Η αποτελεσματική και συντονισμένη εφαρμογή του σχεδίου στεγαστικής πολιτικής, ιδίως των μέτρων που έχουν αντίκτυπο σε τοπικό επίπεδο για την ενίσχυση της προσφοράς κατοικιών σε περιοχές υψηλής ζήτησης και την ενεργοποίηση κενών κατοικιών, αναμένεται να βελτιώσει την κατάσταση όσον αφορά την οικονομικά προσιτή στέγαση. Η Κροατία δεν διαθέτει επίσης εθνικό πλαίσιο παρακολούθησης για την κοινωνική στέγαση, το οποίο να είναι αποκεντρωμένο και η διαχείρισή του να γίνεται σε τοπικό επίπεδο. Οι τοπικές αρχές είναι βέβαια σε θέση να προσδιορίζουν τις τοπικές ανάγκες κοινωνικής στέγασης, όμως ένα εθνικό πλαίσιο παρακολούθησης θα αποτύπωνε καλύτερα τις προκλήσεις στέγασης που αντιμετωπίζουν οι ευάλωτες ομάδες σε ολόκληρη τη χώρα και θα συνέβαλλε στην ανάληψη κατάλληλης πολιτικής δράσης υπέρ της οικονομικά προσιτής και κοινωνικής στέγασης.
- (39) Δεδομένης της στενής διασύνδεσης των οικονομιών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και της συλλογικής συνεισφοράς τους στη λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, το 2026 το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να λάβουν μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, για να εφαρμόσουν τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ 2026. Για την Κροατία, η σύσταση 1 συμβάλλει στην εφαρμογή της πρώτης, της δεύτερης και της τρίτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, η σύσταση 2 συμβάλλει στην εφαρμογή της τέταρτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, η σύσταση 3 συμβάλλει στην εφαρμογή της έβδομης, της ένατης και της δέκατης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, η σύσταση 4 συμβάλλει στην εφαρμογή της έβδομης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ και η σύσταση 5 συμβάλλει στην εφαρμογή της πέμπτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ,

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Κροατία να λάβει μέτρα το 2026 και το 2027 προκειμένου:

1. Να λάβει μέτρα για τον έλεγχο των καθαρών δαπανών ώστε να τηρούνται οι μέγιστοι ρυθμοί αύξησης που συνέστησε το Συμβούλιο στις 21 Ιανουαρίου 2025, δεδομένης της ουσιώδους απόκλισης που καταγράφηκε έως το 2025 και προβλέπεται για το 2026 από την Επιτροπή σε σχέση με το συνιστώμενο ανώτατο όριο καθαρών δαπανών, αξιοποιώντας παράλληλα την ευελιξία στο πλαίσιο της εθνικής ρήτρας διαφυγής που ενεργοποιήθηκε από το Συμβούλιο. Να ενισχύσει τις συνολικές δαπάνες και την ετοιμότητα στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, διασφαλίζοντας παράλληλα τη βιωσιμότητα του χρέους και την αποδοτικότητα των δαπανών, καθώς και προσαρμόζοντας σταδιακά τον προϋπολογισμό ώστε να διατηρηθεί διαρθρωτικά υψηλότερο επίπεδο αμυντικών δαπανών. Να διασφαλίσει ότι τα μέτρα που λαμβάνονται για τον μετριασμό των επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας λόγω της κρίσης είναι προσωρινά, στοχεύουν στην προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών ή στην αντιμετώπιση των αναγκών των ενεργοβόρων επιχειρήσεων, διατηρούν τα κίνητρα για εξοικονόμηση ενέργειας και ότι το δημοσιονομικό τους κόστος είναι συμβατό με τις δεσμεύσεις βάσει του δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ. Να βελτιώσει την αποδοτικότητα των δημόσιων δαπανών ενισχύοντας τον ρόλο των τακτικών επανεξετάσεων των δαπανών ως αναπόσπαστου μέρους του δημοσιονομικού πλαισίου. Να επανεξετάσει την αποτελεσματικότητα των φορολογικών δαπανών. Να συνεχίσει τη μεταρρύθμιση της περιοδικής φορολόγησης της ακίνητης περιουσίας με την ολοκλήρωση των αναγκαίων διοικητικών υποδομών και τη θέσπιση συστήματος με βάση την αξία.
2. Να διασφαλίσει τη συνέχεια των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Να διατηρήσει τον ρυθμό υλοποίησης στο πλαίσιο προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής αξιοποιώντας, όπου ενδείκνυται, την ανακατανομή προς τις στρατηγικές προτεραιότητες και δυνατότητες ευελιξίας που συμφωνήθηκαν κατά την ενδιάμεση επανεξέταση του πλαισίου της πολιτικής συνοχής.

3. Να προωθήσει την ενοποίηση, τη συνεργασία και, κατά περίπτωση, τις συγχωνεύσεις δημόσιων ερευνητικών ιδρυμάτων και πανεπιστημίων. Να προωθήσει τις επενδύσεις σε E&K, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση λαμβάνοντας συγχρόνως υπόψη τις περιφερειακές ανισότητες. Να συνεχίσει να βελτιώνει την πρόσβαση σε διάφορες πηγές χρηματοδότησης και την εμβάθυνση των κεφαλαιαγορών διευκολύνοντας περαιτέρω τη συμμετοχή ιδιωτών επενδυτών και θεσμικών επενδυτών, επεκτείνοντας τα κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών, αντιμετωπίζοντας τα εμπόδια στην εισαγωγή στο χρηματιστήριο και ενισχύοντας την εταιρική διακυβέρνηση. Να απλουστεύσει τις κανονιστικές ρυθμίσεις και να μειώσει τον διοικητικό φόρτο μέσω καλύτερου συντονισμού σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και ενσωμάτωσης ψηφιακών εργαλείων, και να εξορθολογίσει τις διαδικασίες αδειοδότησης ώστε να υποστηρίξει τη μετάβαση στην καθαρή βιομηχανία. Να συγχωνεύσει τις λειτουργίες της τοπικής δημόσιας διοίκησης και/ή των δήμων και να ενισχύσει τη διαχείριση των ανθρώπινων πόρων. Να βελτιώσει περαιτέρω την αποδοτικότητα του συστήματος δικαιοσύνης. Να επιταχύνει την ανάπτυξη ευρυζωνικών συνδέσεων σε υποεξυπηρετούμενες περιοχές, ιδίως στις αγροτικές περιοχές και τα νησιά.
4. Να επιταχύνει την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ώστε να μειωθούν οι τιμές χονδρικής της ηλεκτρικής ενέργειας με την αναβάθμιση των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας και με επενδύσεις στην αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας. Να προωθήσει την εγκατάσταση έξυπνων μετρητών και τις δυναμικές συμβάσεις. Να εξορθολογίσει τις διαδικασίες αδειοδότησης και σύνδεσης με το δίκτυο για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τις ενεργειακές κοινότητες. Να επιταχύνει την υλοποίηση των μέτρων ενεργειακής απόδοσης και να προωθήσει αποδοτικές και πράσινες λύσεις για τη θέρμανση και την ψύξη. Να προωθήσει τις βιώσιμες αστικές μεταφορές, τις σιδηροδρομικές μεταφορές και τον εξηλεκτρισμό των οδικών μεταφορών. Να καταργήσει σταδιακά τις επιδοτήσεις ορυκτών καυσίμων, ιδίως στον τομέα των μεταφορών. Να αντιμετωπίσει τους κινδύνους από φυσικά φαινόμενα βελτιώνοντας τη διακυβέρνηση, επενδύοντας στην ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και θεσπίζοντας κίνητρα για ασφάλιση έναντι κλιματικών κινδύνων. Να προωθήσει περαιτέρω την κυκλική οικονομία.

5. Να μειώσει τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων αίροντας τα εμπόδια στη συμμετοχή του εργατικού δυναμικού, ενισχύοντας την εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα, ιδίως όσον αφορά τις βασικές δεξιότητες και τις δεξιότητες στους τομείς STEM, και μεριμνώντας ώστε να υπάρχει επάρκεια ειδικευμένου εκπαιδευτικού προσωπικού. Να ενισχύσει την αναβάθμιση των δεξιοτήτων, την επανειδίκευση και τη μάθηση στον χώρο εργασίας. Να στοχεύσει καλύτερα τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας σε ευάλωτες ομάδες και να εντείνει τις προσπάθειες για την προσέλκυση, την ανάπτυξη και τη διατήρηση ταλέντων. Να μειώσει τη φτώχεια και την εισοδηματική ανισότητα αυξάνοντας την επάρκεια των κοινωνικών παροχών, διατηρώντας παράλληλα τη δημοσιονομική βιωσιμότητα μέσω καλύτερης στόχευσης. Να βελτιώσει την πρόσβαση σε επίσημη μακροχρόνια κατ' οίκον φροντίδα και φροντίδα σε επίπεδο κοινότητας. Να εξισορροπήσει τη γεωγραφική κατανομή των εργαζομένων και των εγκαταστάσεων στον τομέα της υγείας, να επενδύσει στην ηλεκτρονική υγεία και να ενισχύσει την πρόληψη. Να αυξήσει την προσφορά κατοικιών σε περιοχές υψηλής ζήτησης και να βελτιώσει την παρακολούθηση της οικονομικά προσιτής και κοινωνικής στέγας.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος